

Jadwiga Chudziakowa, Olga Romanowska-Grabowska, Barbara Maciukiewicz-Czarnecka

---

Gzin, pow. Chełmno

Informator Archeologiczny : badania 5, 81-82

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

podwędny/ lub z osiedlem mieszkalnym z pomostem - przystanią rybacką, za czym mogłoby przemawiać odkryte tu w roku 1970 wiośło.'

Datowanie wstępne obiektu na Hallstatt C-D może być w przyszłości uściślone również poprzez analizę dendrochronologiczną, opartą na dobrze zachowanych pozostałościach drewnianych.'

GZIN, pow. Chełmno

Katedra Archeologii Uniwersytetu
Mikołaja Kopernika w Torunia

Badania prowadziły dr Jadwiga Chudziakowa
/auterka sprawozdania/, mgr Olga Romanowska-
Grabowska i mgr Barbara Maciukiewicz-Czarnecka.
Finansował WKZ w Bydgoszczy. Czwarty sezon
badań: Grodzisko kultury łużyckiej, okres hal-
stacki i wczesny okres lateński.'

Ze względu na przebadanie wału w latach poprzednich, prace skoncentrowano na terenie majdanu. Na 6 ówiartkach arowych odsłonięto 16 jam odpadowych, bardzo dużych rozmiarów. Większość z nich dochodziła do 3 m, a nawet 3,85 m głębokości, z czego około 2 m zagłębione były w calcu, średnice jam wahały się między 1,20 m, a 2,40 m.'

Bogata zawartość jam, dostarczyła znacznej ilości przedmiotów metalowych /ozdoby, narzędzia/, wyrobów z kości i rogu oraz bardzo duże fragmenty ceramiki w tym 11 całych naczyń. Na szczególną jednak uwagę zasługuje zawartość 11 jam, przeważnie kształtu studniowatego. Odkryte w nich bowiem bardzo duże ilości kości zwierzęcych w przemieszaniu ze szczątkowo zachowanymi kośćmi ludzkimi /czaszki, fragmenty kończyn i drobnych kości/. Zarówno kości ludzkie jak i zwierzęce były połupane, z licznymi śladami nacięć ostrym narzędziem. Najczęstsze ślady nacięć na odkrytych szczątkach ludzkich znajdują się na zakończeniach kości długich. Ślady cięć występują również na drobnych kościach ludzkich. Poza tym w jamach tych znajdowała się zawartość typowa dla jam o charakterze odpadowym: ułamki naczyń, przedmioty metalowe, rogo-
wo i kościane. Wydaje się, że wymowa odkrytego materiału w jamach odpadowych jest dość jednoznaczna, pozwalająca na uznanie go za ślady kanibalizmu.'

Dalsze badania na tym obiekcie, wyjaśnią prawdopodobnie chociaż w części jego charakter. Niemniej już w tej chwili można stwierdzić, że reprezentatywność odkrytych źródeł archeologicznych jest duża, jeżeli weźmiemy pod uwagę, że na 16 przebadanych w b.r. jam, 11 zawierało kości zwierzęce w przemieszaniu z ludzkimi.'

W trakcie tegorocznych badań na majątku, nie odkryto śladów zabudowań. Przymusjonalnie mieściły się one wzdłuż wałów, a środek był niezabudowany /w ub.reku w wykopach usytuowanych wzdłuż wałów odkryto liczne ślady półsłomianek/.

Badania będą kontynuowane.

HUTA, pow. Rydgoszes
Stanowisko 1

Muzeum im. Leona Wyciszkowskiego
w Rydgoszesy

Badania prowadził mgr Czesław Potemski. Finansowało Muzeum im. Leona Wyciszkowskiego w Rydgoszesy. Cmentarsyske kultury wschodniopomorskiej i kultury grobów kleszowych z okresu halstańskiego D oraz z wczesnego i środkowego okresu lateńskiego.

Stanowisko usytuowane jest w niewielkim wzniesieniu terenowym, około 100 metrów na zachód od zabudowań Eugeniusza Stopy przy drodze lokalnej Huta-Teninek.

Wytyczono łącznie 12 wykopów sondażowych o łącznej długości 225 m, szerokości 70 cm i eksplorowano je do głębokości około 1 m. Znalezione 12 grobów, w tym: 2 groby skrzynkowe, zawierające po trzy popielnice, 1 grób kleszowy, 1 grób popielnicowy prawdopodobnie ze stela, 2 groby popielnicowe, 3 groby jamowe, pozostałe trzy groby zostały zniszczone w trakcie wieloletniej orki. Najciekawsze wyposażenie i stosunkowo najlepiej zachowane, zawierał grób Nr 1. Był to grób skrzynkowy o planie kwadratu, około 1 m x 1 m, zawierający trzy popielnice, w tym 2 twarzowe. Mają one identyczne kształty - brzośce baniaszowe i szerokie, krótkie, cylindryczne szyjki. Nos i uszy zaznaczone są przy pomocy dość prostych, nalepionych listewek, oczy zaś mają kształt kółek. Obydwie twarze wykonane w taki sam sposób, jakby dla podkreślenia podobieństwa zmarłych. Trzecia popielnica ma kształt jajowaty, powierzchnię gładką, jasno-brunatną. W innych grobach znaleziono kilkanaście kółek brązowych, 2 kółka żelazne, 3 blaszki brązowe zwinięte w kształt walca i paciorek keściany. Płytkie szaleganie pochówków /50-40 cm od powierzchni/ nakazuje kontynuowanie badań na tym stanowisku w roku 1972.

JAKSICE, pow. Inowrocław
Stanowisko 3

Muzeum im. Jana Kasprzowicza
w Inowrocławiu

Badania prowadził mgr Czesław Sikorski. Finansowało Muzeum im. J. Kasprzowicza w Inowrocławiu.